

Akademik Tarih (TR) Aylık Blog Dergisi – 19 Mayıs 100. Yıl Özel Sayısı
akademiktarihtr.com

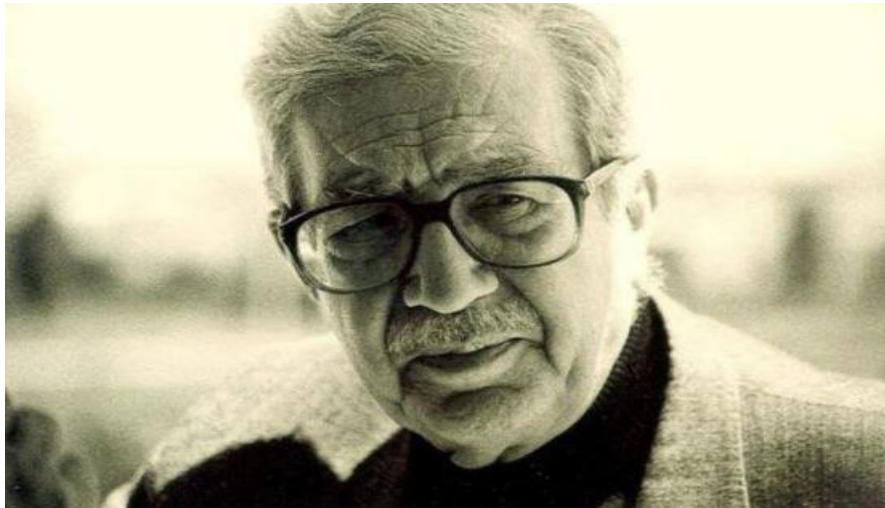
Doğukan Bozkurt

*Bahçeşehir Üniversitesi – Osmanlı ve Türk Tarihi Uygulama ve Araştırma Genel Koordinatörlüğü

Milli Mücadele'nin 100. yılını incelediğimiz özel sayımızda, Kurtuluş Savaşı'na dair bu zamana kadar yazılmış en önemli eserlerden birisi olan Turgut Özakman'ın Şu Çılgın Türkler adlı kitabından sizlere bahsetmek istiyorum. Kitap, ilk defa Nisan 2005'de okuyucusu ile buluştu. Bu zamana kadar 1 milyonu aşkın satış rakamına ulaştı ve 418. baskısını da yaparak alanında önemli bir rekora imza attı. Kitap, Turgut Özakman'ın deyimiyle “Dünyadaki en meşru, en ahlaklı, en kutsal savaşlardan birinin, emperyalizme karşı verilmiş ve kazanılmış ilk kurtuluş savaşının, bir millileşme ihtilalinin romanı, şaşırtıcı bir yakın zaman destanı...” olarak tanımlanıyor ve gerçekten Türk İstiklal Savaşı üzerine yazılmış eşsiz bir eser olarak karşımıza çıkıyor.

Turgut Özakman, bu kitabı yazmaya 1948 yılında on arkadaşıyla birlikte katıldığı, Polatlı'dan Dumlupınar'a dek süren zafer yürüyüşü sırasında karar vermiş. Bu yürüyüşün gerçekleştiği coğrafya, aynı zamanda Kurtuluş Savaşı'nın en yoğun çatışmalarının yaşandığı cephe bölgesiydi. Yazar, burada Yunan işgaline ve zaferimize tanıklık etmiş insanlarla sohbet etme imkanı bulduğunu ve Milli Mücadele ile ilgili anıları toplamaya bu şekilde başladığını aktarıyor. Yaklaşık 50 yıl sürecek çalışmalarına bu şekilde başlayan Özakman, olaylara tanıklık etmiş asker ve sivillerle görüşmüş, sayısız belge toplayıp, eserler incelemiş ve sonunda Şu Çılgın Türkler adlı eşsiz kitabını ortaya çıkarmayı başarmıştır.

Kitap yaklaşık 700 sayfalık kalın hacmine rağmen, tüm okuyucularının ortak noktada bulunduğu bir unsur olarak Turgut Özakman'ın yalın ve akıcı üslubu nedeniyle neredeyse 1 hafta gibi kısa bir sürede kolaylıkla okunabiliyor. Bu kitabın geniş halk kitleleri tarafından sevilmesindeki en önemli unsurlardan birisi de bu olsa gerek. Diğer bir yandan, kitabın tarihi bir hadiseyi destansı şekliyle incelemesi ve yazarın bilinçli tercihiyle romanlaştırılması, eserin akademik anlamda zayıf olabileceğine dair bir düşünceye sebep olabilir. Bu kesinlikle esere ve yazarın 50 yıllık çalışmalarına haksızlık olacaktır. Kitap, yaklaşık 60 sayfalık dipnot ve kaynakça bölümüyle bizlere aynı zamanda titiz bir bilimsel çalışmanın da ürünü olduğunu kanıtıyor. Ayrıca yazarın, çağdaşı olarak savaşa tanıklık etmiş devlet adamları ve siviller ile görüşmesi esere başlı başına pozitif bir realite kazandırmış durumda.

Turgut Özakman

Her ne kadar bilimsel ve ciddi bir araştırma sonucunda, tarihi gerçekliğe de büyük ölçüde bağlı kalarak hazırlanmış bir kitap olsa da söz konusunu eserin roman türünde bizlere sunulduğunu unutmamalıyız. Bu da eserin içerisinde çeşitli kurgusal karakterlere veya olaylara yer verildiğini hatırlamamızı sağlıyor. Fakat Özakman'ın da belirttiği gibi bunlar bilinçli bir tercih olarak milletin destansı mücadelesini en yalın ve duygusal şekliyle halka anlatma kaygısından doğan bir durum olsa gerek. Sonuçta akademik anlatıların amaçladıkları ve söz konusu eserlerin sahip olduğu üsluplar, çoğunlukla basit öğretici nitelikte halka dönük yayınlar olmadıkları için yazarın bilimsel bir araştırma ve tarihi tanıklıkları ön plana alarak hazırladığı bu destansı türdeki eseriyle önemli bir boşluğu doldurduğunu bir akademi mensubu olarak itiraf etmeliyim.

Eser, başlangıç bölümünde Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinin kısa bir hülasesini yaparak merceğini Yunanistan'ın Anadolu üzerindeki emellerine ve milletin Atatürk önderliğinde yoğun fedakarlıklar göstererek yeniden örgütlenip silahını emperyalist düşmana doğrultmayı başarmasını ele alıyor. Ardından, Yunanistan'ın askeri hamleleri ve kıvılcık savaştan seyrini bize haritalar ve aksiyonlarla açık bir şekilde anlatarak okuyucuyu eserden koparmamayı başarıyor. Şunu belirtmeliyim ki bu eseri okuyan sıradan bir okuyucu dahi askeri ve siyasi bir çok noktaya vakıf olacak düzeyde söz konusu terimlere sıkça maruz kalıyor ve bunları kolayca kavrayabiliyor. Cephelerdeki savaş atmosferine sıklıkla bizleri götüren yazar aynı zamanda İstanbul'da Milli Mücadele aleyhindeki unsurları, İngiltere'nin Anadolu özelindeki emperyalist politikalarını, Yunanistan siyasilerine ve askeri karargahına uzanarak bizlere çoklu bir panorama da çizmeyi başarıyor.

Kitap, kurgu karakterleri aracılığıyla, savaşın millet içerisindeki yansımalarını ortaya koymayı başararak, söz konusu adsız kahramanlar marifetiyle mücadelenin destansı unsurlarını oldukça başarılı bir şekilde bizlere aktarıyor. Ana hatlarıyla TRT tarafından 6 bölümlük bir dizi senaryosu haline getirilerek, 1994 yılında televizyona da uyarlandı. Oldukça ciddi bir bütçe sonucunda ve önemli savaş sahneleriyle izleyiciyle buluşan Kurtuluş dizisi, önemli oyuncularla da en az kitap kadar başarılı bir performans yakaladı. Genel hatlarıyla I. İnönü Savaşı'nın sonu ile Büyük Taarruz'un başarıya ulaşması ve İzmir'in kurtarılması ile sona eren kitap, Cumhuriyet adlı bir devam kitaba da öncelik etmiştir. Cumhuriyet kitabında ise, emperyalist düşmanları yenerek memleketini kurtaran fedakar milletin, Atatürk'ün devrimleriyle yeniden ayağa kalkışı ele alınıyor.

Sonuç olarak, Türkiye Cumhuriyeti'ne giden süreçte yaşanan destansı mücadelenin öyküsünü Turgut Özakman oldukça başarılı bir şekilde aktarmıştır. Özakman, bu kitabıyla Kurtuluş Savaşı'nı en ince ayrıntısına kadar bizlere epik bir dille anlatmayı başarmıştır. Milli hafızamızın tazelenmesi ve kurtuluş öykümüzün yeniden canlanmasında bu kitabın önemli kitlelere ulaşmasının büyük rolü olmuştur. Okullardaki devlet kitaplarında hakkıyla anlatılamayan ve dolayısıyla genç nesiller tarafından kavranamayan bu destansı mücadelemiz, Şu Çılgın Türkler ile yediden yetmişe tüm okuyucuları beklemektedir. Bu kitap fırsatıyla, vatan uğruna canını feda etmiş şehitlerimi başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tekrar tekrar rahmetle anıyorum.

Kitap: Turgut Özakman, Şu Çılgın Türkler, Bilgi Yayınevi.